

Sisiforenak eta bi euskararen aldatzetan

ZIGOR ETXEBURUA
URBIZU
ZINEGOTZIA

Badirudi beti hutsetik hasi beharra daukagula, ez dugula deus egin, ezta deus ikasi ere euskaraz bizitzera iristeko urteetan egindako asmatze eta akatsetatik. Ez dago jarraipenik, ez dago hobekuntza adierazlerik; segi ohiz egiten den horretan, kontua zerbait egitea baita, onerako aldaketa aski ez eragin arren. Berdin dio programa berarekin 20 urtez aritu izan arren, ostalaritzan eta merkataritzan euskararen erabilera inoiz baino apalagoa izatea hirian, are, ingelesak tokia hartu izana euskarari; inor ez da ausartuko ekimena errotik aldatzera, edota araudia betearazteko bideari ekitera. Eutsi horri bere horretan, asmatuko baitugu saltzen euskararen erabilera-aren alde gure gobernuak egiten dituenen erakusletzat; gainera, gaur egun inor gutxi etorriko zaigu kontu eske.

Duela 25-30 urte ere, ohikoa izaten zen auzoetako kultur programazioan euskarazko sorkuntzak gutxitan izatea tokiren bat; euskaltzaleok gure kontura programatu behar izaten genituen euskarazko emanaldiak, programazio ofizialetik kanpo. Urteak aurrera joan ahal, ordea, jabetu ginen ez zela bidezkoa; zergetan berdin tratatzen bagintuzten, izan erdaldun edo euskaldun, eskainitako udal zerbitzuetan ere horrela behar

zuen. Eta lortu genuen euskarazko kulturak ere tokia izatea programazio ofizialtan, baita urtez urte zabalagoa izatea ere. Baina euskarazko programazioak ez du gailurrik egin, eta badoa aldapan behera berriz ere. Esaterako, antzerki eta dantza ikuskizunen urteroko programa entzutetsuan, 39 sorkuntzetatik 19 gaztelaniaz eskainiko dira, eta hiru besterik ez euskaraz. Gure auzoko kultur etxean ere, euskarazko programazioak sarritan izaten du sustatzaile bertako talde euskaltzaleren bat.

Eta erantzungo didazue egokia dela bazterkeriaren aurrean antolatzea eta guk geuk egitea. Jakina, bat nator. Era berean, esango dizuet duintasun eta eskubide kontua ere badela bi hizkuntz komunitateetatik baztertua eta gutxiagotua dagoen bakarra egoera horretatik ateratzea, eta bide horretan, guztionak omen diren erakundeek betekizun dutela euskaldunoi, gutxienez, erdaldunen pareko zerbitzuak eskaintzea. Horregatik, ez da onargarria arduradun politiko batek erabakitzea, 2022. urtean, kultur programa batean eskaintzaren %7,7 besterik ez izatea euskaraz.

Donostiako kontuak dira, baina aldatz horiek Euskal Herriko txoko gehienetan igo behar izaten ditu Sisifok. ●

Mezu politikoaren sinpletzea

LAURA MINTEGI
LAKARRA
IDAZLEA

Alderdi politikoek mezuak sinpletzera jotzen dute, herritarrek adimenez edo adinez txikiak balira bezala. Informazioa eman ordez nork bere iritzia garatu dezan, pin batean sartzan den leloa ematen diete, eta fedea eskatzen diete edo, txarragoa dena, emotibitatez erantzun dezatela, pentsatzeko, haztatzeko edo argumentatzeko betarik eman gabe.

Herritarren ahalmen intelektiboan sinistuko balute, leloak eman ordez datuak emango lituzkete, norberak garatzeko bere iritzi politikoa.

Nahikoa litzateke esatea urte bakarrean bikotekideek (aitek, semeek) 42

emakume erail dituztela ondorioztatze-ko gizarte matxistan bizi garela, bakarrik matxismoak azal bailezake gizonezkoak erailtzea bikotekidea, menpeko ez izateagatik.

Gizarte injustuan eta neoliberalen bizi garela esan ordez, eman ditzagun Gini indizearen datuak, ikusteko Espainiak (34,7 indizearekin) egoera desparrekoagoa duela Bulgariak, Errumaniak edo Letoniak baino, eta soldata altuenen eta baxuenen arteko aldeari dagokiola.

Badirudi alderdiek beldur dietela pentsamendu propioa duten herritar kritikoei. Akolitoak nahiago dituzte, eta pilula publizitarioak. Tristeia. ●